

Надиська Оксана Ярославівна
Надиський Микола Іванович

Стратегічне партнерство Канада – США: досвід асиметричних відносин

УДК 327.57

DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616-2019-5-49-53>

Надиська Оксана Ярославівна
доктор філософських наук, професор,
завідувач кафедри
соціально-економічних дисциплін
Одеського державного університету
внутрішніх справ
вул. Успенська, 1, Одеса, Україна

Надиський Микола Іванович
студент ОС «магістр»
факультету міжнародних відносин,
політології та соціології
Одеського національного університету
імені І.І. Мечникова
вул. Дворянська, 2, Одеса, Україна

У статті йдеться про те, що сьогодні канадська зовнішня політика постбіполярного періоду ґрунтується на партнерстві зі Сполученими Штатами Америки, що перевершує інших союзників в усіх напрямках. Географічна близькість та подібність між двома суспільствами, відсутність значних відмінностей у релігії, культурі, мові, найтісніша економічна інтеграція, спільна система безпеки та оборони – все це визначає особливі стосунки між двома країнами.

Зазначено, що сьогодні канадці в співробітництві зі США бачать дві сторони. Перша – тісне партнерство є великою перевагою й дозволяє створити нові можливості для жителів двох країн; друга сторона – таке тісне співробітництво несе в собі загрозу національної ідентичності канадців. Особливо це стосується культурної і гуманітарної сфер.

Проаналізовано, що економіка Канади майже ніж на 90% залежить від свого сусіда й від того, на якому рівні перебуває економіка в США. Після трагедії 11 вересня 2001 р. торговельні відносини розвивають набагато менше, ніж питання безпеки. У результаті витрат на безпеку, підвищення податків у США знижується попит на канадські товари, знижується й дохідність канадської економіки. Із цієї причини прем'єри С. Харпер і Дж. Трюдо почали проводити диверсифікацію, націлену на зменшення залежності від США й розвиток торговельних угод із Китаєм, Індією, країнами Європейського союзу. Тим самим уряд Канади демонструє самостійність і незалежність у прийнятті важливих зовнішньополітичних і економічних рішень без оглядки на сусіда.

Також констатовано, що, хоча США, безумовно, залишаються головним геополітичним партнером Канади, останнім часом простежується тенденція певної багатовекторності канадської зовнішньої політики, що сприяє активізації участі країни у глобальному міжнародному співробітництві початку XXI ст.

Ключові слова: постбіполярний період, геополітичне партнерство, міжнародне співробітництво, багатовекторність зовнішньої політики.

Вступ. Особливі відносини зі Сполученими Штатами Америки, тобто найтісніша співпраця в економічній, воєнно-політичній, культурній, гуманітарній сферах є визначальною рисою не лише регіональної політики Канади, а основою геополітичної самоідентифікації країни взагалі.

Історія відносин Канади та США свідчить про їхній незмінно мирний характер. Лише колись, ще на початку XIX століття, стався збройний конфлікт, у якому постраждали два десятки чоловік з обох сторін. Головні причини такого миролюбства, певне, – в тому, що, по суті, американцям не було сенсу завойовувати території канадських провінцій. З одного боку, це не мало великого геополітичного значення, а з іншого – вільне пересування капіталу й робочої сили дозволяло досягнути цілей, не вдаючись до зброї.

Метою роботи є дослідження особливостей співробітництва Канади із Сполученими Штатами Америки як головних регіональних партнерів.

Методи дослідження. Методологічну основу роботи становить сукупність філософських, загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання, які допомогли провести всебічний аналіз досліджуваної теми. У роботі використано такі методи: герменевтичний (дозволив дослідити та обґрунтувати поняття й ознаки зовнішньої політики Канади – США, розглянути її функції); діалектичний (для осмислення сутності політики Канади – США, під час постановки

задач, їх розв'язання та підготовки висновків); історичний (під час дослідження етапів становлення політичних взаємовідносин Канади та США); системний (для розгляду взаємовідносин окремих частин цілісної структури внутрішньої та зовнішньої політики Канади – США); системно-структурний (використовувався під час виокремлення складових частин внутрішньої та зовнішньої політики Канади – США).

Результати. Канада стала повноцінним суб'єктом міжнародних відносин під час Другої світової війни. Протягом війни національні інтереси й цінності країни були чітко окреслені – боротьба на боці антигітлерівської коаліції. Після закінчення війни США стали безумовним лідером західного світу і одним із двох центрів сили в біполярній системі міжнародних відносин. Логічно, що Канада потрапила під вплив наймогутнішої держави світу – США, яка є до того ж найближчим сусідом.

Проте важливість установа кордонів як необхідного елементу державного суверенітету ніколи не викликала сумнівів у жодної зі сторін. Урегулювання питання делімітації та демаркації спільних кордонів, що простяглися більш як на 9000 км, було в основному завершено на початку XX століття. Тим часом окремі питання делімітації водного кордону ще довго залишалися невирішеними. Сьогодні канадсько-американський кордон щодня перетинає понад 300 тис. чоловік. Обсяги комерційних вантажних перевезень вражають. З 1991 року їх кількість подвоїлася і со-

годні становить близько 45000 перетинань кордону за день, тобто кожні дві з половиною секунди [5].

Сполучені Штати й Канада мають найбільші у світі торговельні відносини, які підтримують мільйони робочих місць у кожній країні. Канада є найбільшим іноземним постачальником енергії й нафти в Сполучені Штати. Канада й Сполучені Штати працюють над створенням інтегрованої енергосистеми, що буде відповідати всім стандартам надійності. Канадський уран є сировиною для роботи американських атомних електростанцій.

Сполучені Штати є найбільшим іноземним інвестором у канадську економіку, а Канада є п'ятим за величиною іноземним інвестором у Сполучені Штати. Інвестиції США в Канаду спрямовані в гірничодобувну й металургійну промисловість, нафтову й хімічну промисловість, виробництво устаткування, фінансову й транспортну систему. Канадські інвестиції в економіку США зосереджені в області фінансів і страхування, виробництва, банківської й інформаційної систем, роздрібною торгівлі й інших секторів [3, с. 41].

ВВП Канади більш як удесятеро менше ВВП США. По суті, його обсяги порівняні з ВВП одного штату Техас. Нерівність економічних можливостей очевидна. Але ця диспропорція не викликає побоювань у Канади, оскільки вигоди від економічної взаємодії, що будується на однакових ринкових підходах, за умови взаємної довіри, прозорості та передбачуваності поведінки партнера величезні.

Канада і США вже протягом багатьох років є найбільшими у світі торговельними партнерами. Починаючи з 1946 року Канада – провідний ринок для експорту товарів зі США. Вона імпортує зі США більше товарів, ніж з усіх країн Європейського Союзу, разом узятих. Майже 86% канадського експорту щороку надходить на американський ринок. Якщо перекласти ці обсяги на часовий вимір, то практично 10 місяців на рік Канада торгує зі США. Для порівняння, з Росією – 8 годин на рік, а з Україною і ще менше – близько півгодини. Сьогодні взаємна канадсько-американська торгівля становить майже \$480 млрд. і забезпечує понад два мільйони робочих місць у кожній країні. Щодня кордон перетинає більш як на \$1,3 млрд. товарів [5].

Таких вражаючих результатів удалося домогтися не лише завдяки традиційним зв'язкам двох країн, а й завдяки забезпеченню максимально сприятливого торговельного режиму. Прем'єр-міністр Б. Малруні (1984–1993) зробив величезний внесок у зміцнення економічних й політичних зв'язків зі США. У грудні 1992 р. Б. Малруні та президенти США й Мексики підписали Північноамериканську угоду про вільну торгівлю (НАФТА). Із часу створення 1989 р. зони вільної торгівлі канадсько-американський товарообіг фактично подвоївся. Щороку торгівля зростала майже на 12%. Обсяг взаємних прямих інвестицій зріс за цей період більш як удвічі [5].

Участь у НАФТА полегшує канадським бізнесменам проникнення на ринки США й Мексики. З іншого

боку, Канада вже зовсім не захищена від конкуренції більш потужних американських корпорацій; оптимальне рішення в цій ситуації – взаємне злиття капіталу, створення спільних підприємств, що й активно здійснюється.

Дуже делікатна дискусія про єдину валюту – долар США і валютний союз, що триває вже не перший рік. Причому точиться вона у двох напрямках. Перший – власне економічні наслідки такого рішення. Тут прибічників і противників практично порівну. З одного боку, є передумови до збільшення товарообігу, взаємодії в економічній сфері. З іншого – звучать застереження, що тут вам не ЄС і домінування США відразу після запровадження єдиної валюти неминуче.

В останні кілька років уряд Дж. Трюдо (2015 – по теперішній час) активно здійснює стратегію диверсифікованості зовнішньоекономічних зв'язків, спрямовану на розширення кола торгово-інвестиційних партнерів за межами Північної Америки. Це пов'язане з дією декількох факторів. У числі основних – зниження й нестабільність попиту на канадський експорт з американського боку під час і після фінансово-економічної кризи 2008–2009 років. Обсяги експортних поставок у США досягли передкризового максимуму тільки в 2014 р., але згодом часом знову падали нижче колишнього рівня [27, с. 44].

Велике занепокоєння в Оттаві викликає й посилення протекціонізму в політиці головного торговельного партнера країни. Із приходом до влади адміністрації Д. Трампа ця тенденція стала ще більш помітною. Через невдачі у спробах урегулювати конфлікти із приводу застосування Сполученими Штатами протекціоністських обмежень у рамках двосторонньої взаємодії уряд і деякі великі канадські компанії були змушені звертатися зі скаргами в суди СОТ і арбітражні комісії НАФТА [3, с. 45]. Прагнення канадської влади й бізнесу розширити коло зовнішньоекономічних партнерів зв'язано також зі зрушеннями в балансі сил у світовому господарстві й активним включенням у міжнародні торговельні й інвестиційні обміни ринків, що розвиваються, в тому числі Китаю, Індії, Малайзії, В'єтнаму й інших країн зі швидко зростаючим економічним потенціалом. Однак, уживаючи заходів по диверсифікації зовнішньоекономічних зв'язків, канадський уряд й представники ділових еліт постійно підкреслюють, що це ніякою мірою не означає відмови від пріоритетності розвитку різноманітних форм господарських зв'язків зі Сполученими Штатами [1].

У Канади є кілька успішних спільних правоохоронних програм зі Сполученими Штатами, таких як Комплексний прикордонний контроль (IBET), Прикордонний контроль безпеки цільових груп (BEST) і Комплексний трансграничний контроль морського правопорядку (ShipRider). Канада й Сполучені Штати працюють разом для вирішення трансграничних екологічних і водних проблем. Основним інструментом такого співробітництва є Міжнародна спільна комісія, заснована в 1909 році після підписання Договору про

прикордонні води. Також Канада є союзником Сполучених Штатів у міжнародних переговорах зі зміни клімату.

Відносини між Канадою та США у сферах безпеки та оборони є змістовними та багато в чому унікальними. Дві країни займають практично весь північно-американський континент і відділені від решти світу океанами. Цей фактор, а також історична та культурна спорідненість стали передумовами формування тісного військово-політичного союзу в рамках Північної Америки. Особливістю такого союзництва є суттєва асиметрія між партнерами, що виражається як у кількісних, так і в якісних показниках. Водночас зрілий характер асиметрії, ситуація комплексної взаємозалежності та правильне управління асиметричними взаєминами сприяли встановленню відносної рівноправності між Канадою та США у згаданих сферах, унаслідок чого двосторонні переговори часто закінчуються симетричними, рівнонаближеними до інтересів обох держав результатами [4].

В основі канадсько-американського оборонно-безпекового партнерства лежить так звана концепція «оборони проти допомоги». Так, ще в першій третині ХХ століття до канадців прийшло розуміння того, що Вашингтон особливо ретельно ставиться до проблем національної безпеки, а отже, готовий до будь-яких кроків для якомога ефективнішого захисту своєї території, населення та цінностей [6, с. 117]. Саме тому стратегічним вибором Оттави стала згадана концепція, згідно з якою невелика держава має переконати велику державу-сусіда у здатності себе захистити від будь-якого потенційного зовнішнього ворога і в такий спосіб уникнути військової присутності великої держави-сусіда на своїй території під приводом «військової допомоги».

За багато років союзництва між Канадою та США було створено ряд механізмів двосторонньої співпраці: укладено понад 80 угод у сфері оборони, понад 250 меморандумів про порозуміння між двома відповідними оборонними відомствами, створено близько 145 двосторонніх форумів, на яких обговорюються актуальні проблеми у сфері безпеки та оборони [8].

Найголовнішим органом співпраці між Оттавою та США є Об'єднане командування аерокосмічної оборони Північної Америки (НОРАД), створене 1958 року. НОРАД є двосторонньою організацією, що спрямована на попередження аерокосмічних загроз та контроль аерокосмічного простору Північної Америки. Із пролонгацією угоди про НОРАД у травні 2006 року до напрямів діяльності організації було додано морську складову частину. Про високий рівень канадсько-американської співпраці свідчить той факт, що головнокомандувач НОРАД призначається та підпорядковується президентові США та прем'єр-міністрові Канади [4].

Найвищим двостороннім форумом у сфері оборони є Постійна об'єднана рада оборони, утворена 1940 року згідно з Огденсбурзькою угодою. Раду

очолюють два співголови – від канадської та американської сторони, – які підзвітні президентові США та прем'єр-міністрові Канади. Зустрічі Ради проходять двічі на рік по черзі в кожній країні.

На сьогодні Канада намагається займати свою нішу в галузі військової промисловості, спеціалізуючись на: розробленні та постачанні тренажерів для підготовки пілотів гелікоптерів та розробленні відповідних тренувальних програм; виробництві бортового радіоелектронного обладнання для винищувачів; сервісному обслуговуванні літаків та гелікоптерів тощо [2, с. 243].

Однією з головних характеристик канадсько-американських відносин у сферах безпеки та оборони є асиметрія, що виражається як у кількісних, так і в якісних показниках. Так, військовий бюджет США перевищує канадський у понад 30 разів, чисельність регулярних військ – у понад 20 разів, резервних – у 60 раз. Від американської канадська армія відрізняється також технологічною та професійною оснащеністю. Сьогодні Сполучені Штати є лідерами у здійсненні так званої «революції у військовій сфері» (РВС), в той час як Канада та європейські союзники по НАТО перебувають лише на початку шляху впровадження технологічних, організаційних та доктринальних аспектів РВС [4].

У канадсько-американських відносинах у сферах безпеки та оборони важливим чинником є членство Канади та США у НАТО. Звичайно, в умовах «холодної війни» Оттава керувалася й іншими аргументами щодо приєднання до Північноатлантичного альянсу, але, як зазначає С. Халбраад, «Рішення про вступ Канади до НАТО не було ні необдуманим, ані прийнятим під тиском США. Навпаки, угода пропонувала перспективу протидії американському впливові в умовах багатосторонності» [7, с. 57].

Отже, Канада розраховувала, що НАТО стане не лише військовим договором, але й організацією, що сприятиме політичному та економічному співробітництву країн Північної Атлантики, в рамках якої вона зможе об'єднувати свої зусилля з іншими державами у вирішенні проблем, щодо яких існує/існуватиме розходження в поглядах зі Сполученими Штатами. Отже, НАТО є своєрідним буфером у відносинах Канади та США. У рамках цієї організації Оттава може дозволити собі висловлювання чи позицію, які б навряд чи були можливими в тісних рамках двостороннього оборонного партнерства.

Так, проаналізувавши канадсько-американські відносини у сферах безпеки та оборони, Д. Лейтон-Браун прийшов до висновку, що «Канада більше схильна до «публічної дипломатії» в разі незгоди зі Сполученими Штатами щодо проблем оборони, що стосуються альянсу загалом, на багатосторонньому рівні, аніж із двосторонніх проблем» [6, с. 175].

Розпад Радянського Союзу та ОВД дали однозначний сигнал для канадського уряду: більше не було необхідності витратити великі кошти на військову сферу та утримання свого контингенту

в Європі. Після зазначених подій Оттава почала інтенсивно скорочувати оборонний бюджет та кількість військовослужбовців, спрямовуючи кошти на фінансування інших галузей, зокрема соціальної. Витрачаючи 1,1-1,2% свого ВВП на оборону, Канада стала однією із трьох країн НАТО з найменшими військовими витратами [30]. Зниження рівня обороноздатності Канади логічним чином призвело до зниження впливовості країни, передусім у північноатлантичній системі безпеки.

Децю інакше склалася ситуація у двосторонніх взаєминах між Канадою та США в рамках північно-американської системи безпеки. В умовах зрілих асиметричних відносин Сполучені Штати з повагою ставляться до партнерства з Канадою в рамках спільної оборони Північної Америки навіть з огляду на значно менший внесок північного сусіда. Наприклад, пропозиція Вашингтона щодо участі Оттави в американській програмі протиракетної оборони була зроблена радше як данина давньому надійному партнерству поміж країнами в оборонній сфері, адже з фінансово-технічної точки зору США здатні на втілення цієї програми самостійно.

Події 11 вересня 2001 року внесли корективи в бачення Сполученими Штатами системи північно-американської безпеки і ролі в ній свого північного сусіда. А Канаді, згідно зі стратегією «оборони проти допомоги», доводиться переконувати Вашингтон у своїй здатності дати відсіч терористам і запобігти їх проникненню на територію північноамериканського континенту.

Усі вищезначені прояви поглиблення регіональної інтеграції активізували й іншу сторону канадсько-американського співіснування. Культурний вплив із боку США сьогодні становить проблему не тільки для канадського суспільства. Масова вестернізація світу наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст. за «американським взірцем» стала помітним явищем сучасних міжнародних відносин. Утім, Канада зіткнулася із цим набагато раніше, і збереження свого «культурного суверенітету» залишається для неї актуальним питанням сьогодення.

Небезпеку канадці вбачають у тому, що американське домінування в канадській масовій культурі є значною загрозою канадській ідентичності як такої та в цілому здатності Канади функціонувати як незалежна політична спільнота. Для того, аби запобігти цьому, уряд Канади намагається впроваджувати цілий комплекс заходів, спрямованих на сприяння розвитку канадської культури та захист канадської «культурної» індустрії від іноземних конкурентів [3].

В інтерв'ю «Дзеркалу тижня» нинішній Надзвичайний і Повноважний Посол України в США В. Чалий сформулював декілька правил, яких, на його думку, Канада дотримуються у взаємовідносинах зі США і які не завадило б застосовувати у своїй зовнішній політиці й Україні. У своїх відносинах із всесильним сусідом канадці дотримуються таких правил і принципів, які дозволяють їм обстоювати свої позиції.

Правило перше – наголос на довготерміновості взаємовигідних відносин, створення відповідної сприятливої атмосфери. При цьому пріоритет віддається стратегічним інтересам, а не моментальним вигодам. Правило друге – будувати відносини на чітких нормах, закріплених в угодах і договорах. Канадці виходять із того очевидного факту, що в конфліктних ситуаціях і грі без правил сильний завжди перемагає слабкого. Сьогодні договірно-правова база канадсько-американських відносин нараховує більш 200 чинних документів. Правило третє – використовувати для вирішення проблемних питань у відносинах багатосторонні структури й механізми – НАФТА, СОТ. Для особливо заплутаних справ – міжнародні арбітражні механізми. Це дозволяє одержати підтримку кількох партнерів під час обстоювання своєї позиції. Правило четверте – систематично проводити активну й ініціативну політику, спрямовану на захист своїх інтересів.

Таким чином, канадсько-американські відносини є справді міжнародними, а не міждержавними. Правило п'яте – намагатися уникати переплетення проблемних тем і відповідного торгу. Правило шосте – використання координуючих механізмів, як зовнішніх, так і внутрішніх. Між США й Канадою регулярно проходять саміти й зустрічі на різних рівнях. Існують спеціальні міністерські комісії, практикується призначення уповноважених для вирішення окремих довгострокових питань. Крім того, американські й канадські чиновники використовують приватні зустрічі [5].

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що зовнішня політика Канади ґрунтується на партнерстві зі Сполученими Штатами Америки, що перевершує інших союзників в усіх напрямках. Не в останню чергу завдяки тісному співробітництву зі США в повсякденний період Канада одержала можливість брати участь у розробленні нового світового порядку разом із наддержавами, впливати й бути почутою у світовому співтоваристві.

Двигунами канадської економіки є безмитна торгівля, інвестиційна політика, створення робочих місць, привабливі умови праці – все те, що значною мірою пов'язано з американською економікою. Канада і США – найбільші торговельні партнери у світі. Незважаючи на деякі труднощі і непорозуміння, які виникають між двома країнами, прояви протекціонізму з боку Вашингтону, пріоритет США як головного господарського партнера не піддається в Оттаві перегляду.

США є головним стратегічним партнером Канади. Причому співробітництво у сферах безпеки і оборони відбувається як у двосторонній площині (НОРАД), так і в рамках НАТО. Значна асиметрія щодо економічних і суто воєнних можливостей партнерів вирішується через реалізацію Оттавою доктрини «оборона проти допомоги», в рамках якої країна підтримує достатній рівень обороноспроможності, а також здатності забезпечення власної безпеки.

Географічна близькість, економічне, воєнно-політичне партнерство, культурна спорідненість ставлять Сполучені Штати на особливе для Канади місце в системі міжнародних відносин. Проте поруч із численними перевагами, які це партнерство несе, в Канаді росте побоювання втрати національної ідентичності, розмивання її через вплив американської культури і способу життя.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Американо-канадские отношения на сайте Государственного департамента США. URL : <https://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/2089.htm>.

2. Асиметрія міжнародних відносин / під ред. Г.М. Перепелиці, О.М. Субтельного. Київ : Видавничий дім «Стилос», 2005. 555 с.

3. Немова Л.А. Внешнеэкономические связи Канады: проблемы диверсификации. *США–Канада: экономика, политика, культура*. 2016. № 10. С. 41–55.

4. Остах Н.І. Канадсько-американські відносини у сферах безпеки та оборони. URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2009/4/3.pdf>.

5. Чалий В. Канада – США: корисний досвід асиметричних відносин. URL: http://old.razumkov.org.ua/ukr/article.php?news_id=231.

6. America's Alliances and Canadian-American Relations / edited by L. McKinsey and K. R. Nossal. Toronto : Summerhill Press, 1988. 207 p.

7. Halbraad C. Middle Powers in International Politics. London, 1984. 278 p.

8. National Defense and Canadian Army Forces. URL: <http://www.forces.gc.ca/en/operations-abroad-current/op-impact.page>.

REFERENCES:

1. Amerykano-kanadskye otnosheniya na saite Hosudarstvennoho departamenta SShA [US-Canadian Relations at the US Department of State Website] // <https://www.state.gov/r/pa/ei/bgn/2089.htm>

2. Asymetriia mizhnarodnykh vidnosyn. (2005) [Asymmetry of international relations] / pid red. H. M. Perepelytsi, O. M. Subtelnoho. Kiiv. : Vydavnychiy dim „Stylos”. 555 s.

3. Nemova L.A. (2016) Vneshneekonomicheskiye svyazi Kanady: problemy diversifikatsii [Canada's Foreign Economic Relations: Diversification Issues] // SShA – Kanada: ekonomika. politika. kultura. № 10. С. 41–55.

4. Ostash N.I. Kanadsko-amerykanski vidnosyny u sferakh bezpeky ta oborony [Canadian-US Security and Defense Relations] // URL: <http://socio-journal.kpi.kiev.ua/archive/2009/4/3.pdf>

5. Chaliy V. Kanada – SShA: korysnyi dosvid asymetrychnykh vidnosyn [Canada – US: useful experience of asymmetric relationships]. URL: http://old.razumkov.org.ua/ukr/article.php?news_id=231

6. America's Alliances and Canadian-American Relations / edited by L. McKinsey and K. R. Nossal. – Toronto : Summerhill Press, 1988. 207 p.

7. Halbraad C. Middle Powers in International Politics. London, 1984. 278 p.

8. National Defense and Canadian Army Forces // URL: <http://www.forces.gc.ca/en/operations-abroad-current/op-impact.page>

Canada – US strategic partnership: the experience of asymmetric relations

Nadybska Oksana Yaroslavivna

Doctor of Philosophy, Professor,
Head of the Department of Social
and Economic Sciences
Odessa State University of Internal Affairs
Uspenska str., 1, Odesa, Ukraine

Nadybskyi Mykola Ivanovych

Graduate Student
of Faculty of International Relations,
Political Science, Sociology
I.I. Mechnikov Odessa National University
Dvoryanskaya str., 2, Odesa, Ukraine

The article states that Canada's post-bipolar period of the foreign policy today is based on a partnership with the United States that outperforms other allies in all areas. The geographical proximity and similarity between the two societies, the absence of significant differences in religion, culture, language, close economic integration, a common security and defence system determine the special relationship between the two countries.

It has been noted that Canadians see two sides in cooperation with the US today. The first is that close partnership is a great advantage and creates new opportunities for residents of the two countries; the other side is that such close cooperation poses a threat to the national identity of Canadians. This is especially true in the cultural and humanitarian fields.

It has been analyzed that the economy of Canada is almost 90% dependent on its neighbour and the level of its economy. After the tragedy on September 11, 2001, trade relations have been developing less slowly than the security issues. As a result of security spending and raising taxes in the US, demand for Canadian goods falls and the Canadian economy also declines. For this reason, the Prime Ministers S. Harper and J. Trudeau began diversification aimed at reducing the US dependence and developing trade agreements with China, India and the European Union. Thus, the Government of Canada demonstrates autonomy and independence in making important foreign and economic decisions without looking at its neighbour.

It is also stated that despite the United States is certainly Canada's main geopolitical partner, there has recently been a tendency for a multifaceted Canadian foreign policy, which promoted the country's participation in global international cooperation at the beginning of the 21st century.

Key words: post-bipolar period, geopolitical partnership, international cooperation, multi-vector foreign policy.